

Høg-Jæren vindpark:

**befaring langs hovedtraséene inn i vindparken (Y-en)
i hekkesesongen 2009 med vekt på **rødlistearter**.**

Innhold i notatet:

1) Innledning	side 2
2) Metodikk.....	side 2
3) Resultater	side 2 & 3
4) Vurdering av befaringen i veitraséene..... i forhold til anleggsdrift i 2010.....	side 4
5) Konklusjon	side 4
6) Referanser.....	side 5

Notat til Jæren Energi AS

Torgrim Breiehagen
Dr. Scient.

Gol, 21. juli 2009

1) Innledning.

Hensikten med befaringen i 2009 var å få en oversikt over potensielle hekkefugler i veitraséene inn i vindmølleparken på Høg-Jæren som er planlagt igangsatt første halvdel av 2010. Spesielt ble det fokusert *på rødlista fuglearter* i Norge (Kålås *et al.* 2006). Hekkebestanden av spurvefugler i kystlynghei har tidligere blitt undersøkt i det nærliggende landskapsvernområdet Synesvarden i 1972-73 (Byrkjedal 1978). Myrsnipepopulasjonen ble i samme området taksert systematisk i 2004-2006 (Breiehagen 2006). Myrsniperegistreringer i 2009 blir skrevet i et eget notat til Jæren energi (Breiehagen 2009c).

2) Metodikk.

Vegtraséene inn i vindmølleparken på Høg-Jæren ble undersøkt i to perioder i 2009. **Første periode** i tidsrommet 30. mai og 1. juni (fra kl. 06.00). Andre periode i tidsrommet 28-29. juni (sistnevnte dato sammen med Rune Hersvik fra kl. 07.00). I **den andre perioden** ble spesielt fugler med hekkeatferd/unger notert. I tillegg ble alle syngende eller fugler med territoriell atferd registrert i begge perioder.

I denne rapporten vil *rødlista fuglearter* bli vektlagt i forhold til de aktuelle vegtraséene inn i vindparken (se **Figur 1**).

3) Resultater.

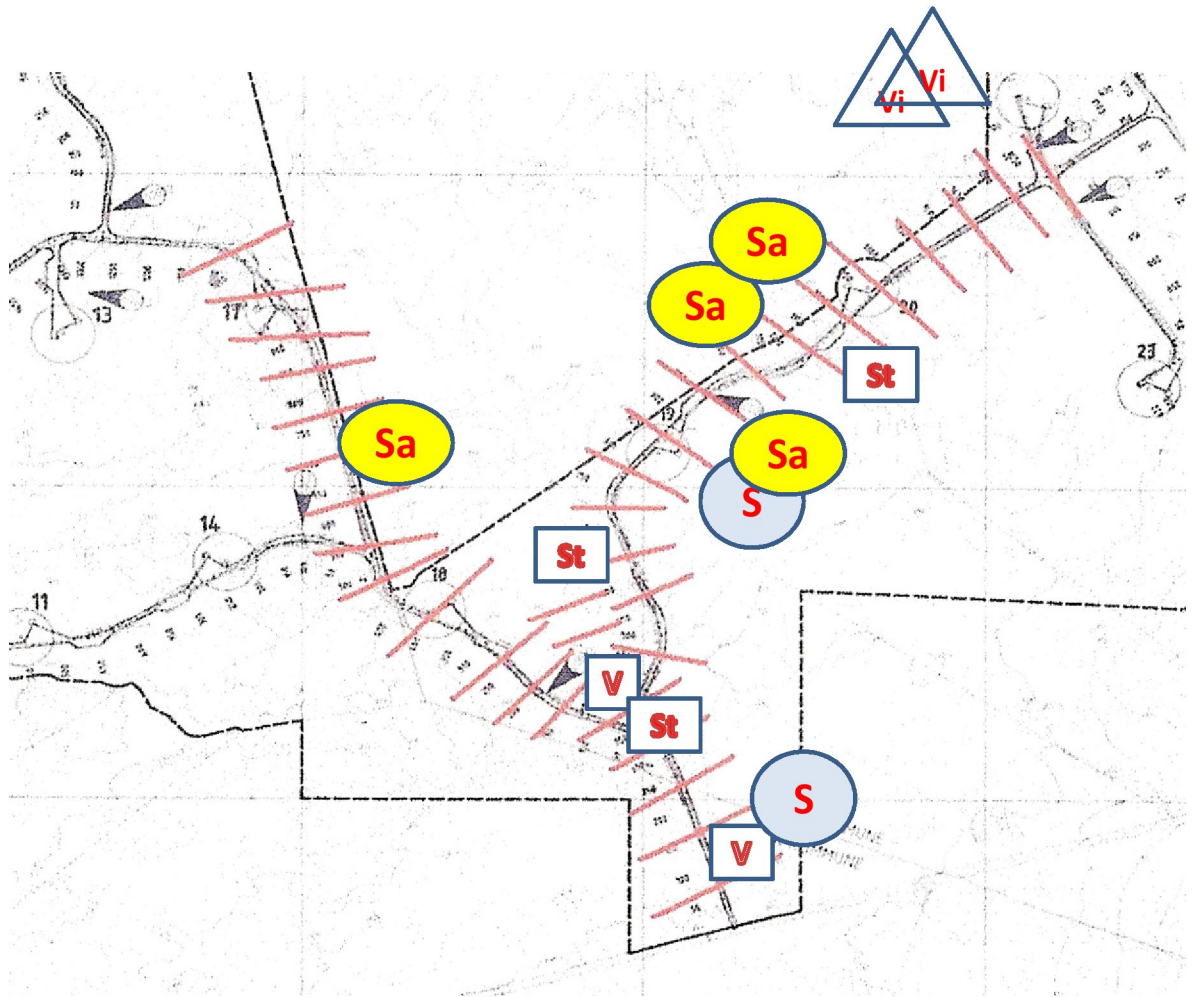
- a) Det ble funnet flere rødlista fuglearter langs veitraséene inn i vindmølleparken (Y-en). Disse er merket med rødt artssymbol i **Figur 1**.

Vadefugler: storspovepar (**S**) (nær truet-NT) hadde unger (sterk varsling) på myra vest for inngangspartiet og et annet par varslet sterkt SØ for møllepkt. 19. To par av vipe (nær truet-NT) hadde unger (sterk varsling) i den nordvestlige delen av området.

Hønsefugler: to syngende vaktelhanner (**V**) (nær truet-NT) ble hørt 28. juni i inngangspartiet og på et myrområde V for en stor granplantning. Hannene ble ikke hørt å syng om morgenen 29. juni.

Spurvefugler: sanglerke (**Sa**) og steinskvett (**St**) (nær truet-NT) er sammen med heipiplerke de dominerende spurvefuglene i lyngheiområdet. Sanglerka er mer tallrik enn steinskvett, som bare finnes i områder med mye steinmark. Langs traséene ble fire territorier funnet av sanglerke og tre steinskvettpar med unger.

Rovfugler: en myrhauk hunn (sårbar-VU) ble observert jaktende på Hellandsmyra 28. juni. Arten bruker antagelig området som næringssøksområde, men kan hekke i nærområdet til vindmølleparken.

Figur 1. Oversikt over rødlista fuglearter langs vegtraséene inn i vindparken i hekkesesongen 2009: **S**=storspove, **Vi**=viipe, **V**=vaktel, **Sa**=sanglerke og **St**=steinskvett.

De fugleartene som er registrert i nærheten av Y-en som vist i **Figur 1** er imidlertid den minst truede formen på rødlisteskalaen (Nær Truet - **NT**). Artene i denne kategorien har en negativ utvikling som, hvis denne fortsetter, tilsier at disse over tid kan bli vurdert som truet. De andre kategoriene: *Kritisk truet* (CR), *Sterkt truet* (EN) og *Sårbar* (VU) er arter som kan betegnes som truede arter i Norge.

- b) **Andre arter** som ble funnet i vindmølleområdet og har delvis i tilknytning til veitraséen, men i varierende avstand:

Andefugler: **krikkand** (hekking), **stokkand** (hekking), **toppand** (hekking).

Vadefugler: myrsnipe (Breiehagen 2009c), **enkeltbekkasin** (hekking, flere territorier), **rødstilk** (hekking).

Gjøk: vanlig forekommende i området, parsitterer heippiplerke.

Mange **spurvefugler** finnes i kantsonen mellom sitkagranplantingene og myrområdene med mye buskvegetasjon: løvsanger (vanlig), møller, tornsaner, sivsanger (to syngende hanner), tornirisk, buskskvett, gråtrost og sivspurv. Gresshoppesanger er registrert tidligere.

Noen arter er sterkere tilknyttet sitkagranplantingene som måltrost, rødvingetrost, svarttrost, rødstrupe, jernspurv, svartmeis, kjøttmeis, granmeis, bokfink, grønnsisik, brunsisik, fuglekonge og grankorsnebb.

4) Vurdering av befaringen i veitraséene i forhold til anleggsdrift i 2010.

Generelt vil veien følge høydedrag og eksisterende veier i området, Veiene berører i mindre grad viktige myrområder, men hekkefugler på disse kan bli forstyrret under anleggsdrift i hekkeperioden. Breiehagen (2009a og b) har gitt spesifikke og generelle råd under anleggsarbeid for de ulike fuglegruppene mht. sårbarhet i hekkeperioden.

Vurdering rødlisteartene:

Storspove vil være sensitiv i **april-mai** <100 m, i etableringsfasen og rugeperioden. I ungeperioden i juni vil arten være mer tolerang for forstyrrelser og vil kunne flytte seg mer rundt på myrområdene. Storspoven er mer sky i områder der det er mindre forstyrrelser, men arten har evne til å tilpasse seg til mer trafikk/forstyrrelser. Viktig at hekkebiotopene ikke blir ødelagt/drenert.

Vipe: funnet i god avstand fra veitraséene, mer tolerang for forstyrrelser, mest sensitiv i april/mai.

Vaktel: ropende hanner i juni, sensitiv < 100 m i etableringsfasen i juni på myrområdene.

Sanglerke: sensitiv <50 m i april-mai, mindre sensitiv i ungeperioden.

Steinskvett: sensitiv <50 m i april-mai, mindre sensitiv i ungeperioden.

Andre arter: andefugler som krikvand, stokkand og toppand vil være sensitive i etableringsfasen og rugeperioden i april-mai, mindre sensitiv i juni i ungeperioden. Vadefugler som myrsnipe, enkeltbekkasin og rødstilk vil også være sensitive i april-mai. Andre spurvefugler vil være sensitive i april-mai, vesentlig i etableringsfasen og rugeperioden april-mai.

Takseringstidspunkt: En taksering i slutten av april og en i midten av mai vil være svært nyttig for å vurdere sårbarheten til de ulike artene under anleggsdrift i hekkesesongen 2010. På denne måten vil de ulike artene bli godt dekket mht. oppdagbarhet/sårbarhet i løpet av hekkesesongen.

Resultatene av disse takseringene bør benyttes til å kanalisere anleggsdriften til mindre sårbare områder for fuglelivet

5) Konklusjon.

Mange rødlista fuglearter er funnet i veitraséen til vindparken i hekkesesongen 2009. Anleggsdriften for 2010 i vindparken bør planlegges etter forekomsten av rødlisteartene og anleggsdriften må vurderes i de sensitive periodene i de områdene hvor det forekommer rødlistearter. En tidlig taksering i slutten av april og en i midten av mai vil være svært nyttig for å vurdere sårbarheten under anleggsdrift i hekkesesongen 2010 slik at man, om nødvendig, kan kanalisere anleggsdriften i hekkeperioden til områder som er minst mulig sårbare for rødlistede fuglearter.

Dersom dette opplegget følges vil vilkår i reguleringsplanen bli oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6) Referanser:

Breiehagen, T. 2009a. Avstandanbefalinger for ulike fuglearter under anleggsarbeid. *Notat til Jæren Energi AS 12.5.2009, 1 side.*

Breiehagen, T. 2009b. Generelle råd for anleggsarbeid mht. forstyrrelser på fuglefaunaen. *Notat til Jæren Energi AS 12.5.2009, 1 side.*

Breiehagen, T. 2009c. Høg-Jæren vindpark: myrsnipeundersøkelse på Hellandsmya i hekkesesongen 2009. *Notat til Jæren Energi AS 21.7.2009, 3 sider.*

Breiehagen, T. 2006. Hekkepopulasjonen av sørlig myrsnipe på Høg-Jæren 2004-2006. *Falco 35: 98-105.*

Byrkjedal, I. 1978. Tettheten av hekkende fugler i lyngbiotophei på Høg-Jæren. *Sterna 16: 211-216.*

Kålås, J.A., Viken, Å. & Bakken, T. 2006. Norsk rødliste 2006 - 2006 Norwegian Red List. *Artsdatabanken, Norway.*